

Nr 1971

av fröken Rogestam m. fl.

med anledning av propositionen 1975:33 om anslag för budgetåret 1975/76 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Den genomgripande reformering av universitets- och högskoleväsendet som förelagts årets riksdag kommer att innebära ökade möjligheter för nya grupper att få tillgång till högre studier. En viktig komponent är dock att biblioteksservicen fungerar tillfredsställande. I Göteborg har under många år en tillbyggnad av universitetsbiblioteket diskuterats och planerats. Något resultat i form av ett beslut eller en konkret tidsplan föreligger dock ej. I propositionen 1975:33 nämns ej heller något om en kommande tillbyggnad av universitetsbiblioteket.

Den vid Renströmsplatsen belägna byggnaden för det centrala universitetsbiblioteket rymmande universitetsbibliotekets centrala administration jämte samlingarna av svenskt tryck och utländsk litteratur, särskilt inom humaniora och samhällsvetenskaperna färdigställdes på försommaren 1954. Byggnaden uppfördes av Göteborgs stad som t. o. m. år 1960 var huvudman för biblioteket, vilket fram till förstatligandet år 1961 också bar namnet Göteborgs stadsbibliotek. Redan från början visade sig utrymmena i den nya biblioteksbyggnaden så knappt tilltagna, att två vaningar i den gamla biblioteksbyggnaden vid Haga kyrkoplan måste behållas som depåmagasin för mindre frekvent tryck, bl. a. flertalet dagstidningar. Att de nya biblioteksutrymmena blev otillräckligt dimensionerade berodde väsentligen på att planerings- och projekteringsarbetena hade pågått mycket länge innan erforderliga anslag (bl. a. statsbidrag) och byggnadstillstånd kunde utverkas. Huvudritningarna fastställdes sålunda redan i slutet av år 1940, men byggnadstillstånd beviljades först hösten 1951 och då endast under förutsättning att byggnadsarbetet påbörjades praktiskt taget omedelbart; någon egentlig revision av föreliggande huvudritningar kunde därför inte medhinnas.

Under de år som förflutit efter fastställandet av huvudritningarna och därmed av byggnadens dimensioner har förutsättningarna för bibliotekets verksamhet högst avsevärt förändrats.

Högskolan har byggts ut. Antalet lärare, studenter och forskare har mångdubblats. Bokbeståndet omfattade hösten 1940 ca 15 300 hyllmeter. Den årliga tillväxten utgjorde vid den tiden genomsnittligt ca 375 hyllmeter. Numera utgör den årliga tillväxten i medeltal ca 750 hyllmeter. Magasinsutrymmena i byggnaden vid Renströmsplatsen omfattar sammanlagt ca 36 800 hyllmeter. För att klara tillväxten i bokbeståndet de senaste åren har ett antal förhyrningar fått göras, motsvarande

totalt ca 15 800 hyllmeter. Dessa fördelar sig på följande depaer:

	m ²	Hyllm.	Arshyra
Biomedicinska biblioteket (Medicinaregatan 4)	140	2 064	-
Carnegie & Co.: tidn. (Klippgatan 1)	743	4 400	10 927:-
Masshuset (Byggecentrum): böcker		4 200 ¹	
Masshuset (Byggecentrum): tidn. (Skånegatan 26)	1 326	1 100	168 402:-
Abergs skouffar: tidn. (Kungssportsavenyn 32)	568	2 195	45 000:-
Inst. för hygien: bytesskrifter	300	1 869	
	3 077	15 828	224 329:-

¹ Hyllinredning har hittills beviljats endast för de tre första åren av en 5-årsperiod. Totalt motsvarar lokalytan 7 200 hyllmeter böcker och 2 200 hyllmeter tidningar.

Universitetsbibliotekets lokalförhållanden har med åren blivit allt mindre tillfredsställande. Centralbibliotekets tillbyggnad har sedan början av 1960-talet undan för undan uppskjutits. Nödvändiga utrymmen för dess institutionstjänst och för stora delar av dess samlingar har måst anskaffas genom förhyrning av lokaler på skilda håll i staden. De därmed förenade flyttningarna har givetvis medfört behov av extra arbetsinsatser, men värre är att framtagandet och uppsättandet av material som rekvireras i laneexpeditionen därigenom blivit alltmera arbetskrävande och tidsödande.

Den ovanligt stora lokala spridningen av universitetsinstitutionerna i Göteborg har i början av vårterminen 1975 ytterligare accentuerats genom utflyttning av universitetets pedagogiska institution till lärarhögskolans nya byggnad i Mölndal, belägen 7,5 km från centralbiblioteket inom Göteborgs universitetsbibliotek. (Varje biltransport från centralbiblioteket till det integrerade pedagogiska biblioteket i Mölndal innebär således en körsträcka av 15 km.)

Spridningen av universitetsinstitutionerna har i förening med den gång efter annan ökade spridningen av centralbibliotekets magasinlokaler vallat en kraftig merbelastning på bibliotekets magasinpersonal och expeditionsvakter, som bl. a. har att svara för biltjänsten till institutionerna och för hämtning och ateruppsättande av material som beställts genom laneexpeditionen. Magasinpersonalen har dessutom under senare år nödgats ägna en otillbörligt stor del av sin dagliga tjänstgöring åt tidsödande omflyttningar och utbrytningar i centralbiblioteksbyggnadens magasin. Nämnade missförhållanden leder till en för avnämarna ytterst kännbar ökning av framtagningstiden, främst för de allt större delar av centralbibliotekets samlingar som förvaras i depå. Överbelastningen på expeditionsvaktsdetaljen är nu så stor, att en reducering av biltjänsten till universitetsinstitutionerna till tre gånger per vecka synes ofrånkomlig.

En tillbyggnad av det centrala biblioteket, liksom en upprustning på

personalsidan, är enligt vår bedömning nödvändig för att biblioteket skall kunna fylla sin viktiga funktion i den nya högskoleorganisationen.

Universitetsbibliotekets behov av ökade lokaler har sedan 1963 behandlats i bl. a. LUP-kommittén för Göteborg. Ett flertal utredningar för att kartlägga lokalbehovet har genomförts. För närvarande förefaller avsikten vara att bibliotekets lokalfråga huvudsakligen skall lösas i samband med en utbyggnad av humanistiska fakultetens lokaler i Renströmsparken.

Denna koppling behöver enligt vår uppfattning inte innebära att utbyggnaderna sker samtidigt. Yttinnehållet liksom tidpunkten för en utbyggnad av humanistiska fakulteten i Renströmsparken är sedan några år under debatt. Faktorer som påverkar yttinnehållet i den nya byggnaden är t. ex. lärarhögskolans överskottsytta i Mölndal samt det framtida studerandeantalet.

När det gäller biblioteket är alla instanser eniga om att den nuvarande byggnaden är för liten och att en tillbyggnad i någon form är nödvändig. Utredningar har också gjorts för att fastställa ytbehovet. Enligt vår uppfattning bör man därför i nuläget pröva möjligheten till en separat utbyggnad av biblioteket. Denna bör självklart göras på ett sådant sätt att den kan ingå som en etapp i humanistiska fakultetens utbyggnadsplaner i Renströmsparken.

Mot bakgrund av det anförda hemställer vi

att riksdagen uttalar sig för skyndsamma åtgärder för att lösa
lokalsituationen för Göteborgs universitetsbibliotek.

Stockholm den 1 april 1975

CHRISTINA ROGESTAM (c)

PER BERGMAN (s)
i Göteborg

LENNART MATTSSON (c)
i Lane-Herrestad

BJÖRN MOLIN (fp)

OVE NORDSTRANDH (m)